

Акупунктурен третман за ноќна енуреза кај деца (Приказ на случај)

Јухе Зху¹, Благица Арсовска², Кристина Козовска¹, Данче Василева¹

¹ Факултет за медицински науки – Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип

² Институт за биологија, Природно-математички факултет – Скопје

Вовед

Ноќната енуреза е честа клиничка состојба која се јавува кај децата. Се дефинира како празнење на мочниот меур во текот на спиењето кај децата со фреквенција од најмалку 2 пати неделно на возраст од најмалку 5 години, во отсуство на вродени или стекнати дефекти на централниот нервен систем. Овие деца имаат поголем ризик за психосоцијални проблеми, губење на самовербата и развивање на чувства како понижување, вина и срам. Етиологијата и основните физиолошки механизми на ноќната енуреза се мултифакториелни. Три најчесто предложени механизми за ноќна енуреза се: прекумерна продукција на урина во текот на ноќта, хиперактивност на мочниот меур и неможност детето да се разбуди како одговор на сензациите на мочниот меур. Ризик фактори за настанување на ноќната енуреза се: генетска предиспозиција (доколку еден или двајцата од родителите ја имале истата состојба), невролошки проблеми како спина бифида и церебрална парализа, стресови во детството (посета на болница, развод и др.), конзумирање на кофеин (во сокови, чаеви, чоколади), нарушување на функцијата на антидиуретичен синдром, инфекции на уринарни патишта, дијабетес и др [11]. Според **симптомите**, ноќната енуреза може да биде моносимптоматска - без симптоми за уринирање во текот на денот и уринирање навечер најмалку два пати неделно последователно во текот на три месеци, и немоносимптоматска - кога симптомите се јавуваат и во текот на денот (итност, двоумење, слаб или испрекинат проток на урина, нецелосно празнење, дизурија и др.) [4].

Според **времето на настанување**, ноќната енуреза може да биде примарна и секундарна [1]. Примарна енуреза е кога има неволно пропуштање на урината во текот на спиењето кај пациенти кои никогаш не постигнале постојан период на сувост. Секундарна енуреза се развива откако пациентот има постигнато постојан период на контрола на мочниот меур барем шест месеци, па потоа почнал да мокри. Примарната енуреза најчесто се јавува поради задоцнување во развојот кај децата и се губи спонтано со текот на времето.

Locus coeruleus - јадрото во понсот, преку аксионски врски се поврзува со хипоталамичките клетки кои произведуваат вазопресин и исто така играат важна улога при некои надразнувања предизвикани при спиењето. Центарот за уринирање кој се наоѓа во понсот ги координира рефлексите за уринирање и ги поклопува и функционално и анатомски во locus coeruleus. Нарушување во овој дел од мозочното стебло може да предизвика голем број патолошки промени кои можат да завршат во **патогенезата на ноќна енуреза** [12].

Како составен дел од Традиционалната Кинеска Медицина, акупунктурата вклучува сложени теории за регулирање на петте елементи (оган, земја, метал, вода и дрво), Јин и Јанг, Чи, крвта и телесните течности. Со стимулирање на одредени точки на телото, се корегираат нарушувањата на органските системи и дисхармонијата, се ублажуваат симптомите и се враќа природната внатрешна хомеостаза [5]. При лекување на ноќна енуреза, акупунктурните точки се селектирани така што ќе влијаат на центрите за уринирање во

'рбетниот мозок, како и на парасимпатичката инервација на уринарниот тракт. Со акупунктурната стимулација, нивоата на енкефалините и ендогените опиоиди се зголемуваат и во плазмата и во централниот нервен систем. После акупунктурната стимулација е забележано зголемување на бета-ендорфините во човечката цереброспинална течност. Бета-ендорфините пак, можат да ги намалат контракциите на бешиката. Терапевтскиот ефект на акупунктурата терапија може да се постигне преку супресија на 'рбетните и супраспинални рефлекси кои водат до контракција на мочниот меур. Клиничката ефикасност на акупунктурата се одразува со зголемување на максималниот капацитет на мочниот меур и супресија на активноста на мускулот детрузор, при што овие функционални промени можат да придонесат за подобрување на ноќната енуреза [12].

Материјали и методи

Во трудот е прикажан случај на ноќна енуреза кај 7 годишно девојче. Направени се четири акупунктурни третмани во рок од три месеци, август, септември и октомври, 2015 година во ординацијата за Традиционална Кинеска Медицина и акупунктура во Скопје. Акупунктурните третмани се направени од страна на специјалист по акупунктура. При третманите се користени фини, стерилни, акупунктурни игли со димензии 0.25x25мм произведени од Wuijuiang City Medical & Health Material Co., LTD. Третманите се направени во затворена просторија на температура од околу 25°C, во времетраење од 35-40 минути. Акупунктурни точки кои се обработени се: DU20 (BaiHui), SiShenCong (на 3cm од точката BaiHui), GB20 (FengChi), Du16 (FengFu), RN6 (QiHai), BL23 (ShenShu), BL28 (PangGuangShu).

Du20 (BaiHui) - Оваа точка е највисоката акупунктурна точка на телото и се користи многу често во акупунктурата. Позната е под името „сто средби“, бидејќи лекува повеќе од сто болести. Се наоѓа на средната линија на главата, од врвовите на ушите, по средната линија каде што се сретнуваат. Преку оваа точка минуваат сите Јанг меридијани на телото и се користи кога има вишок Јанг енергија во телото, дисбаланс на Јанг или ниска енергија. Се користи при инсомнија, пролапс на ректум и др, ја стимулира енергијата, го смирува умот и го подобрува спиењето.

SiShenCong - Група од 4 точки распоредени околу точката BaiHui кои се користат при главоболки, општа релаксација, инсомнија, кај деца со слаб развој, за смирување на духот и др.

GB20 (FengChi) - Точка на жолчното кесе, која се наоѓа во депресија помеѓу горниот дел на m. sternocleidomastoideus и m. trapezius. Се користи за да се елиминира патофакторот Ветер, да се активираат каналите и да се намали болката. Се користи при инсомнија, симптоми на настинка, назална обструкција, има релаксирачки и балансирачки ефект на нервниот систем и др.

Du16 (FengFu) - Се наоѓа на средината на тилот, веднаш под надворешната окципитална протуберанца. Се користи за да се елиминира патофакторот Ветер, да се смири духот, при ментални нарушувања, настинка, проблеми со дишењето и др.

RN6 (QiHai) - Лоцирана е на долниот дел од абдоменот, 1.5 цуни под умбиликус. Се користи за да се регулира и тонифицира Чи енергијата, да се хармонизира Крвта, да се елиминира патофакторот Влажност и да се зајакнат бубрезите. Се користи при абдоминална болка, за лечење на болести на уринарниот и генитален систем и др.

BL23 (ShenShu) - Се наоѓа латерално од спинозниот израсток на вториот лумбален пршлен на меридијанот на бубрезите. Се користи за да се тонифицира Чи енергијата на бубрезите, да се регулира протокот на вода и да се подобри уринирањето, при проблеми со уринирање, ноќна енуреза, уринарна инконтиненција, крв во урината, бубрежни камења и др.

BL28 (PangGuangShu) - Се наоѓа на ниво на вториот сакрален форамен на долниот дел на грбот. Се користи за да се регулира мочниот меур, да се одстранат стагнацијата и блокадите во протокот на енергија, при ретенција на урина, атоничен мочен меур, енуреза, фреквентна уринација, дијареа, констипација и др.

Резултати и дискусија

Третираната пациентка е 7 годишно девојче, кое во ординацијата се има јавено во август, 2015 година. Станува збор за моносимптоматска и секундарна енуреза, бидејќи мокрела постојано по неколку пати навечер до 3 годишна возраст, без да мокри преку денот. Потоа престанала да мокри во период од една година, кога продолжила пак и се јавила на третман во август, 2015 година. Направени се 4 акупунктурни третмани, по еден третман на секои три недели. При првите две терапии не се забележани никакви промени. После третата терапија девојчето измокрило само три пати во рок од три недели, а по четвртата терапија престанало да мокри.

Според Традиционалната Кинеска Медицина детето има намалена енергија во бубрезите, при што се потврдува при преглед и анамнеза: мокри навечер еднаш или повеќе пати, спие длабоко, не се буди лесно при повик, јазикот има нормален изглед со бел слуз и слаб пулс.

Од останатите параметри при земањето на анамнеза, како генетски состојби, претходни болести, повреди, шекер во крв (дијабетес), апетит, инфекции и др., е се во ред, освен што родителите изјавиле дека спие многу цврсто и длабоко, не се буди навечер и не чувствува дека има потреба за уринирање. И во други испитувања направени за ноќна енуреза кај деца, родителите се изјасниле дека децата спијат многу цврсто и многу потешко се будат отколку децата кои го немаат овој проблем. Децата со енуреза не се будат лесно на звуци од околината како другите деца, што би можело да биде поврзано со промените во делта брановата активност за време на спиењето [3, 6].

Бидејќи детето постигнало период на сувост од 6 месеци и повторно почнало да мокри, се констатира дека е секундарна енуреза, но бидејќи детето нема присутни знаци за уринарни инфекции и тип на дијабетес, како причина за настанување е можна стресна ситуација, која делува врз психолошкиот развој на детето.

Според теоријата на Традиционалната Кинеска Медицина, создавањето и испуштање на урината се поврзани со белите дробови, бубрезите, слезенката и мочниот меури и се гледа како проблем со течностите во телото. Се смета дека слезенката е коренот каде што настануваат проблемите со слузта (течноста), а белите дробови се местото каде што се собираат [7]. Патогенезата за настанување на ноќна енуреза е недостаток на Чи енергија во белите дробови, слезенката и бубрезите, додека мочниот меур не е контролиран од Чи енергијата. Преку различни форми на стимулација на точките на меридијаните лоцирани на одредени делови на телото, нерамнотежата и нестабилноста помеѓу Занг и Фу органите се корегира, со што се подобруваат симптомите на ноќната енуреза и се одржува стабилност на внатрешната состојба. Третманот може да се направи и со ласер-акупунктура

[8, 9], или електро-акупунктура [2] за кои исто така е докажано дека се ефикасни како третман за ноќна енуреза кај деца.

Освен терапијата со акупунктура, пожелно е детето да го празни мочниот меур пред секое спиење, редовно да мокри во текот на денот, да има адекватен внес на течности, да се избегнуваат пијалоци и храна со кофеин.

Бидејќи децата може да имаат зголемен страв од игли, како ефикасен третман како дел од Традиционалната Кинеска Медицина се препорачува и мокса терапијата [10]. Мокса терапијата го враќа нарушениот баланс на енергијата во телото, ги одстранува патофакторите Ветер, Студ и Влага, делува смирувачки на нервниот систем и ги намалува ноќните мокрења [7].

Заклучок

Акупунктурата влијае поволно како третман за лекување на ноќна енуреза кај децата, регулирајќи го протокот на енергија и враќајќи го балансот на внатрешната состојба на телото.

Референци

1. Aetna Inc.; Nocturnal Enuresis Treatments; 10/23/2015 [<http://www.aetna.com>].
2. Bower W.F., Diao M.; Acupuncture as a treatment for nocturnal enuresis; *Autonomic neuroscience: Basic & Clinical* 157(1-2):63-7; October 2010
3. D'Alessandro M.D.; What is the Most Effective Treatment for Primary Nocturnal Enuresis?; April 4, 2005 [<http://pediatriceducation.org/2005/04/04/>]
4. F.Saettini , et al.; Acupuncture for the treatment of pediatric nocturnal enuresis: A systematic review and a meta-analysis of randomized and non-randomized studies; *Eur. J. Integr. Med.* (2015), <http://dx.doi.org/10.1016/j.eujim.2015.08.002>
5. Glazener CMA, Evans JHC, Cheuk DKL; Complementary and miscellaneous interventions for nocturnal enuresis in children (Review); *The Cochrane Library* 2005; Issue 2; DOI: 10.1002/14651858.CD005230
6. Greene A.; Bed Wetting Causes; January 22, 1997 [<http://www.drgreene.com/>].
7. Helmer R.; *Treating Pediatric Bed-wetting with Acupuncture & Chinese Medicine*; Blue Poppy Press, 2006; ISBN 978-1-891845-33-0
8. Karaman M.I. et al; Laser Acupuncture Therapy for Primary Monosymptomatic Nocturnal Enuresis; *The journal of urology* 185(5):1852-6, March 2011;
9. Moursy S.E.E. et al.; Combined laser acupuncture and desmopressin for treating resistant cases of monosymptomatic nocturnal enuresis: A randomized comparative study; *Scandinavian journal of urology* 48(6):1-6; June 2014
10. Staykova Y., Dimitrov D.N.; Moxibustion in children with nocturnal enuresis; *Акупунктура*, 15, 2013, No 2
11. Tidy C.; Nocturnal Enuresis in Children; Document ID 2515 (v25); 28/03/2014 [<http://patient.info>]
12. Zheng-tao Lv et al; Efficacy of Acupuncture in Children with Nocturnal Enuresis: A Systematic Review and Meta-Analysis of Randomized Controlled Trials; *Evidence-Based Complementary and Alternative Medicine*; Volume 2015 (2015), ID 320701, <http://dx.doi.org/10.1155/2015/320701>